

MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARDA XALQ OG'ZAKI
IJODIDAN FOYDALANIB MILLIY G'URUR HISSINI SHAKLLANTIRISH

Yashinova E'zoza Yashinovna

Shahrisabz Davlat Pedagogika Instituti
Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(Maktabgacha ta'lim) 2- kurs magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10115293>

Annotatsiya. Milliy g'urur mamlakat taraqqiyotining muhim jihati bo'lib, yosh bolalarda g'urur tuyg'usini yoshligidan shakllantirish juda muhim. Bunga erishishning samarali usullaridan biri xalq og'zaki ijodi avloddan-avlodga o'tib kelayotgan ertak, qo'shiq va qofiyalarni o'z ichiga olgan xalq og'zaki ijodidan foydalanishdir. Ushbu maqolada biz maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy g'urur tuyg'usini shakllantirishning ahamiyati va bunga erishish uchun xalq og'zaki ijodidan foydalanishning turli usullarini ko'rib chiqamiz.

Kalit so'zlar: ertak va masallar, kognitiv tushunish, tarbiyalash, hissiy, metodlar, potensial yechimlar.

FORMATION OF A SENSE OF NATIONAL PRIDE IN CHILDREN OF
PRESCHOOL AGE USING FOLK ORAL CREATIVITY

Abstract. National pride is an important aspect of the country's development, and it is very important to form a sense of pride in young children from an early age. One effective way to achieve this is to use folk oral creativity, which includes fairy tales, songs and rhymes that folk oral creativity passes from generation to generation. In this article, we will consider the importance of forming a sense of national pride in preschool children and various ways to use folk oral creativity to achieve this.

Key words: fairy tales and parables, cognitive understanding, nurturing, emotional, methods, potential solutions.

ФОРМИРОВАНИЕ У ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА
ЧУВСТВА НАЦИОНАЛЬНОЙ ГОРДОСТИ С ПОМОЩЬЮ УСТНОГО
НАРОДНОГО ТВОРЧЕСТВА

Аннотация. Национальная гордость-важный аспект развития страны, и очень важно формировать чувство гордости у маленьких детей с раннего возраста. Один из эффективных способов добиться этого-использовать устное народное творчество, которое включает сказки, песни и рифмы, которые передаются из поколения в поколение. В этой статье мы рассмотрим значение формирования чувства национальной гордости у

дошкольников и различные способы использования народного устного творчества для ее достижения.

Ключевые слова: *сказки и притчи, познавательное понимание, воспитание, эмоциональное, методы, потенциальные решения.*

Kirish: Bugungi globallashuv davrida bolalarda milliy g'urur tuyg'usini yoshligidan shakllantirish zarur. Bu g'urur bolalarni ularning madaniy ildizlari bilan bog'laydi va mustahkam milliy o'zlikni tarbiyalaydi. Bunga erishishning samarali usullaridan biri xalq og'zaki ijodi namunalariidan foydalanishdir.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'z xalqi xalq og'zaki ijodi boyligiga singdirish orqali ularning tasavvurini yondirish, tilshunoslik qobiliyatini rivojlantirish, milliy g'urur tuyg'ularini chuqur tarbiyalash mumkin.

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun xalq og'zaki ijodidan foydalanish bir qator afzalliklarni beradi. Ulardan ba'zilari:

Madaniyatni asrab-avaylash: Xalq ertaklari, afsona va rivoyatlari avloddan-avlodga o'tib kelayotgan muhim madaniy ifodalardir. Ushbu ertaklarni yosh bolalarga tanishtirish madaniy meros va an'analarni saqlashga yordam beradi.

Tasavvur va ijod: Xalq ertaklarida ko'pincha bolaning ijodini rag'batlantiradigan tasavvur unsurlari mavjud. Bu hikoyalar bolalarni turli olamlarga olib boradi va ularning tasavvurlarini jalb qiladi, ularni ijodiy fikrlashga undaydi.

Axloqiy qadriyatlar va hayot saboqlari: Ko'pgina xalq ertaklarida hikoyalar orqali beriladigan axloqiy qadriyatlar va hayotiy saboqlar mavjud. Bolalarga bu ertaklarni ochib berish orqali ular mehr-oqibat, halollik, mardlik, hamdardlik kabi muhim qadriyatlarni o'rganishlari mumkin.

Tilni rivojlantirish: Og'zaki ijodni tinglash bolaning til ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradi. Xalq ertaklari ko'pincha tasviriy va ifodali tildan foydalanadi, bolalarni yangi lug'at bilan tanishtiradi va ularning muloqot qobiliyatini oshiradi.

Kognitiv rivojlanish: Xalq ertaklarida odatda murakkab hikoyalar va qahramonlar mavjud bo'lib, ular bolalarning kognitiv rivojlanishini kuchaytiradi. Ular syujetga amal qilishni, tafsilotlarni eslab qolishni va hikoyaning turli tomonlari o'rtasida bog'lanishni o'rganadilar.

Hissiy rivojlanish: Xalq ertaklari ko'pincha bolalarda qo'rquv, quvonch, qayg'u yoki qiziqish kabi turli tuyg'ularni uyg'otadi. Hikoyalar orqali turli his-tuyg'ularni boshdan kechirish bolalarga o'z his-tuyg'ularini tushunish va boshqarishga yordam beradi.

Ijtimoiy ko'nikma va hamdardlik: Xalq ertaklarida turli qahramonlar va ularning o'zaro munosabatlari tasvirlangan. Ushbu hikoyalar orqali bolalar turli shaxslar, madaniyatlar va tajribalar haqida bilib, boshqalarga nisbatan hamdardlik va tushunishni rivojlantiradilar.

Tarixiy kontekst: Ba'zi xalq ertaklari tarixiy kelib chiqishga ega yoki muayyan davrlar yoki an'analar haqida tushuncha beradi. Bolalarni ushbu hikoyalar bilan tanishtirish ularga tarix va madaniy xilma-xillikni tushunish va qadrlashni rivojlantirishga yordam beradi.

Bog'lanish va bog'lanish: Og'zaki ijodni bolalar bilan bo'lishish bog'lanish va bog'lanish imkoniyatini beradi. Kattalar va bolalar hikoya seanslarida qatnashishlari, chuqur aloqani mustahkamlashlari va adabiyotga bo'lgan muhabbatni oshirishlari mumkin.

Tabiat va atrof-muhitni qadrlash: Ko'pgina xalq ertaklarida tabiat va uning unsurlari aks ettirilib, atrof-muhitni e'zozlash va asrash muhimligini ta'kidlaydi. Bu hikoyalar bolalarda tabiatga mehr uyg'otishi va atrof-muhitga e'tiborli bo'lishiga yordam beradi. Xalq og'zaki ijodi namunalarini maktabgacha ta'lim tizimiga kiritish bolalarning har tomonlama rivojlanishi uchun ko'p foyda keltiradi. Ushbu hikoyalar o'rganish, madaniy boyitish va shaxsiy o'sish uchun boy platformani taqdim etadi.

Xalq og'zaki ijodidan foydalangan holda maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berish yosh o'quvchilarni interfaol va xayoliy usullarda jalb qiluvchi qimmatli yondashuvdir. Xalq ertaklari, rivoyatlari, og'zaki ijodi boy madaniy meros manbai bo'lib, bolalarning kognitiv, ijtimoiy va hissiy rivojlanishiga yordam berish bilan birga ularning e'tiborini tortadi. Xalq og'zaki ijodini maktabgacha ta'limga singdirish bo'yicha samarali strategiyalar:

Ertak: Maktabgacha yoshdagi bolalar ertaklarni yaxshi ko'radilar, xalq ertaklari yoki afsonalaridan foydalanish orqali pedagoglar bolalarni turli madaniyatlar, qadriyatlar va g'oyalar bilan tanishtirishlari mumkin. Hikoyalarni jonlantirish va bolalarning tasavvurini jalb qilish uchun tasviriy til, imo-ishoralar va mimikalardan foydalanishni rag'batlantirish.

Rol o'ynash: Xalq ertaklarini tinglaganingizdan so'ng, bolalarni qahramonlar va voqealarni sahnalashtirishga undash. Bu ularning ijodkorligini, til ko'nikmalarini va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Rol o'ynash tajribasini yaxshilash uchun oddiy rekvizitlar yoki qo'g'irchoqlardan foydalaning.

Hunarmandchilik faoliyati: O'quv tajribasini yanada oshirish uchun xalq ertaklariga oid hunarmandchilikni yaratish. Misol uchun, agar hikoya hayvonlar bilan bog'liq bo'lsa, bolalar hayvonlarning niqoblarini yoki qo'g'irchoqlarini yaratishi mumkin. Bu nozik vosita ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi va ijodkorlikni rag'batlantiradi.

Qo'shiqlar va qofiyalar: xalq qo'shiqlari va qofiyalarini kundalik hayot tarziga kiritish mumkin. Hikoyalarga oid qofiyalarni kuylash yoki aytib berish bolalarning tilini, ritmini va xotirasini rivojlantirishga yordam beradi. Bolalarni o'zlari eshitgan xalq ertaklari asosida o'zlarining she'rlari yoki qo'shiqlarini yaratishga undash.

Qo'g'irchoq teatri: qo'g'irchoqlar yoki barmoqli qo'g'irchoqlar yordamida xalq ertaklari asosida qisqa syujetlar ijro etiladi. Bu bolalarga ertaklarda faol ishtirok etish va jalb qilish imkonini beradi. Bolalarni o'zlarining qo'g'irchoq teatrlarini yaratishga undash, ularning muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish.

Madaniy bayramlar: maktabgacha yoshdagi bolalar turli xalq an'analari, liboslari, raqslari va oshxonalari bilan tanishishlari mumkin bo'lgan madaniy bayramlarni tashkil qilish. Bu bolalarda turli madaniyatlarni qadrlashni rivojlantirishga yordam beradi va global hamjamiyatga daxldorlik hissini rivojlantiradi.

Dala sayohatlari: Madaniyat markazlari, muzeylar yoki xalq an'analari va hikoyalari nishonlanadigan jamoat tadbirlariga sayohatlarni rejalashtirish. Bu ularning og'zaki an'analari haqidagi tushunchalarini mustahkamlaydigan va ularni o'z jamoalari bilan bog'laydigan haqiqiy hayotiy tajribalarni taqdim etadi.

Oilaning ishtiroki: oilalarni o'zlarining xalq hikoyalari yoki an'analari sinf bilan baham ko'rishga undash. Ota-onalar yoki bobo-buvilarni kelib, ertak aytib berishga yoki an'anaviy qo'shiqlar yoki raqslarni ijro etishga taklif qiling. Bu avlodlar o'rtasidagi aloqalarni rivojlantiradi va jamiyat tuyg'usini shakllantiradi.

Xalq og'zaki ijodini maktabgacha ta'limga singdirish orqali bolalar nafaqat bilim oladi, balki madaniy xilma-xillikka hurmat, til ko'nikmalari, xayoliy fikrlash, ijtimoiy-emotsional kompetensiyalarni ham rivojlantiradi. Bu o'rganishga bo'lgan muhabbatni kuchaytiradi va bolalarning kelajakdagi ta'lim sayohatlari uchun mustahkam poydevor yaratishga yordam beradi.

Xulosa

Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy g'urur tuyg'usini shakllantirish ularning har tomonlama o'sishi va rivojlanishi uchun juda muhimdir. Xalq og'zaki ijodi, masalan, hikoya qilish, qo'shiq aytish va interfaol qofiyalardan foydalanish bolalarga o'z xalqining madaniy merosi bilan qiziqarli va esda qolarli tarzda bog'lanish imkonini beradi. Ana shu an'ana va qadriyatlarni yetkazish orqali biz bu bolalarga butun umri davomida hamroh bo'ladigan milliy iftixor tuyg'usining mustahkam poydevorini yaratishimiz mumkin.

REFERENCES

1. Mulyana, D. (2012). Sifatli tadqiqot metodologiyasi, aloqa fanlari va boshqa ijtimoiy fanlardagi yangi paradigma. Bandung: PT Teen Rosdakarya.
2. Mulyasa. (2017). PAUD ta'lim strategiyasi. Bandung: PT Teen Rosdakarya
3. Sugiyono. (2012). Miqdoriy, sifat va R&D tadqiqot usullari. 17-bosma. Bandung: Alfabeta.
4. Suharti. (2018). Ta'lim sifatini oshirish kontekstida erta bolalik davridagi ta'limni boshqarish (Pembina Curup Davlat PAUD va Pertiwi Rejang Lebong PAUD ning Case Study. Journal of Educational Management Studies. 2-jild. № 1. STAIN. Curup.
5. Suharni. (2019). PAUD Bintang Rabbani Pekanbaru da erta bolalik ta'limini boshqarish. Potentia Scientific Journal, jild. 4(1), 1-5
6. Эргашева, С. (2022). ЭШҚОБИЛ ШУКУР ШЕЪРИЯТИДА БАДИИЙ ОБРАЗ ТАКОМИЛИ. Science and innovation, 1(B2), 478-484.
7. Ergashova S. THE SCOPE OF THE TOPIC IN THE POETRY OF ESHQABIL SHUKUR //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 95-97.

MODERN SCIENCE
& RESEARCH